

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การเพิกถอนระเบียบตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด
: กรณีระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อก ๐๖๑๑/๓๑๘๘ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือ เรื่อง การเพิกถอนระเบียบตามคำพิพากษา สรุปความได้ดังนี้

เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๙ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอน ระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ จัดเก็บเงินเข้ากองทุนเพื่อชำระหนี้ให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตาม โครงการเงินเพิ่มค่าอ้อยขั้นต้น ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ โดยให้การเพิกถอนมีผลตั้งแต่วันที่ มีคำพิพากษา และให้ยกคำขอของผู้ฟ้องคดีที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่า ทนายความแทนผู้ฟ้องคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดง ที่ พ. ๔๐/๒๕๔๙

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามคำพิพากษา สำนักงานคณะกรรมการ อ้อยและน้ำตาลทรายจึงได้กร่างระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เรื่อง การยกเลิก ระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ พ.ศ. เสนอต่อ คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๙ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นสองแนวทางคือ

แนวทางที่ ๑ ดำเนินการตามคำพิพากษาของศาล โดยออกระเบียบยกเลิก ระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ฯ ตามร่างที่สำนักงาน คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายเสนอ

แนวทางที่ ๒ เนื่องจากผลของคำพิพากษาในคดีดังกล่าว ทำให้ระเบียบ คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ฯ ไม่มีผลบังคับใช้แล้ว ดังนั้น จึงไม่ จำเป็นต้องออกระเบียบยกเลิกระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายดังกล่าว

เพื่อให้เกิดความชัดเจนคณะกรรมการฯ จึงได้มีมติให้สำนักงานคณะกรรมการ อ้อยและน้ำตาลทรายหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. คณะกรรมการฯ จะต้องดำเนินการออกระเบียบยกเลิกระเบียบคณะกรรมการ อ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บเงินเข้ากองทุน เพื่อชำระหนี้ให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามโครงการเงินเพิ่มค่าอ้อย ขั้นต้น ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ เพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือไม่ อย่างไร

๒. หากจะต้องออกระเบียบเพิกถอนระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ดังกล่าวจะต้องออกระเบียบโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตราใด

คณะกรรมการวิधिปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๓ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนเพื่อชำระหนี้ให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามโครงการเงินเพิ่มค่าอ้อยขั้นต้น ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ อยู่ในความหมายของบทนิยามคำว่า “กฎ” ในมาตรา ๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๓^๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

โดยที่มาตรา ๗๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเพิกถอนกฎว่า ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าบังคับโดยสั่งให้เพิกถอนกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งหมดหรือบางส่วน นอกจากนี้ ในคำบังคับศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้มีผลย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุด

๑ มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

ฯลฯ

ฯลฯ

๒ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“กฎ” หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ

ฯลฯ

ฯลฯ

๓ มาตรา ๗๒ ในการพิพากษาคดี ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าบังคับอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วน ในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑)

ฯลฯ

ฯลฯ

ในการมีคำบังคับตามวรรคหนึ่ง (๑) ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามความเป็นธรรมแห่งกรณี

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎ ให้มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และให้การประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนกฎนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้เพิกถอนกฎแล้ว ให้มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และให้การประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนกฎนั้น

เมื่อข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ปรากฏว่า บริษัท น้ำตาลนครเพชร จำกัด และพวกรวม ๓๖ ราย ได้ฟ้องขอให้เพิกถอนระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนเพื่อชำระหนี้ให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามโครงการเงินเพิ่มค่าอ้อยขั้นต้น ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ต่อศาลปกครองสูงสุด และต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดง ที่ พ. ๔๐/๒๕๔๙ ให้เพิกถอนระเบียบฉบับนี้ โดยกำหนดให้การเพิกถอนมีผลตั้งแต่วันที่คำพิพากษาคือวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๙ และได้ประกาศ คำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๑๒ ก ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ จึงมีผลให้ระเบียบฉบับนี้สิ้นผลลงหรือไม่มีอยู่อีกต่อไป

ดังนั้น คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายจึงไม่ต้องออกระเบียบเพื่อยกเลิกระเบียบคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๓ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนเพื่อชำระหนี้ให้แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามโครงการเงินเพิ่มค่าอ้อยขั้นต้น ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ซึ่งสิ้นผลลงหรือไม่มีอยู่แล้วอีกแต่อย่างใด

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๕๕๐